

Naturvårdsverket
Miljöövervakningsenheten
Miljöanalysavdelningen
106 48 STOCKHOLM

Yttrande över Miljöövervakningens roll inom ekosystemansatsen

Naturvårdsverket har fått i uppdrag att analysera behovet av ytterligare satsningar för att utveckla miljöövervakningen, som underlag för en adaptiv förvaltning av havet, och för tillämpningen av ekosystemansatsen. Naturvårdsverket ska också se över hur en ökad samordning mellan all miljöövervakning på land och i söt- och saltvattenmiljöer kan ske, eftersom spridningen av olika ämnen berör alla dessa miljöer.

Enligt Naturvårdsverket, är de viktigaste avsnitten i rapporten ”Ekosystemansatsens 12 principer – innebörd för miljöövervakningen” och ”Miljöövervakningens roll i ekosystemansatsen idag och i morgon”.

SMHI har följande kommentarer till rapporten

- SMHI samtycker med NV, att det finns ett behov av samordning mellan all miljöövervakning på land och i söt- och saltvattenmiljö.
- Det är viktigt att understryka principen att ekosystemen påverkar varandra och att de olika programområdena bör vara väl koordinerade.
- Uttrycket att ekosystemet ”flippas” tolkar SMHI som regimskifte. Detta bör förtydligas mer i texten.
- SMHI anser att tids- och rumsskalor är viktiga. Övervakningen ska genomföras med tids- och rumsskalor, lämpade för sina syften. Det är dock fortfarande en olöst forskningsfråga vilka skalor som är lämpliga. Numeriska ekosystemmodeller kan bidra till att utreda detta.
- Stabila övervakningsprogram är extremt viktigt och kräver även stabila institutioner, med kvalitetssäkring av provtagnings- och analysmetodik samt datahantering.
- Det är mycket värdefullt att upprätthålla stationer med långa tidsserier.
- Princip 11 motiveras med att det behövs en starkt förbättrad kunskap om ekosystemens sätt att fungera, vilket SMHI instämmer i. Däremot ska miljöövervakningen inte vara en ersättning för specifik forskning.

- Både princip 8 och 11 (stabila institutioner, lättillgänglig data) pekar mot behovet av en stark nationell datavärd. Det är önskvärt att datavärden även förvaltar forskningsdata.
- SMHI instämmer i att för eutrofiering, både kemi och biologi, så är stationsnätet fortfarande för glest för vissa delprogram.
- Det är viktigt att inkludera validering av modellerna. Modellerna är s.k. N, P, Z, D-modeller d.v.s. närsalter, fytoplankton, zooplankton och detritus. Det finns f.n. endast en station för sedimentation av detritus (i Bottniska Viken). För att validera modellerna krävs fler stationer. Modellerna representerar inte fisk, vilket kan ha betydelsefull top-down kontroll på ekosystemet. Modellerna behöver utvärderas för att se om denna begränsning är signifikant.
- På s. 35 nämns mätkampanjer för parametrar som ännu inte är tillräckligt väl utvecklade för modellering. Det krävs en utveckling av detta. Vilka parametrar avses? Läkemedel?
- SMHI instämmer i att data från recipientkontroll och egenkontroll ska vara framtagen enligt samma tillvägagångssätt som statligt finansierad miljöövervakning. Här krävs samma mått av kvalitetssäkring och ackreditering som av utförare nationellt. Det är viktigt att tillräckligt med metadata samt kvalitetssäkrade data levereras till den nationella datavärden. SMHI samtycker också till att den nationella och regionala övervakningen samordnas.
- Indikatorrapporter görs f.n. internationellt (HELCOM) och SMHI stöder tanken om nationella indikatorer. Indikatorer bör kunna göras inom kort tid efter provtagningen.
- Det är viktigt med gemensamma kvalitetssäkringsrutiner för nationell och regional övervakning.
- Det är viktigt med internationell samordning, genom HELCOM, OSPAR och ICES WG:s. SMHI anser att detta borde lyftas fram i rapporten.

T.f. Direktör Eva Edelid har beslutat i detta ärende som beretts av Philp Axe och Elisabeth Sahlsten.

För SMHI

Eva Edelid
T.f. Direktör Avdelning Basverksamhet